

Consulta prèvia a la elaboració d'un projecte d'Ordre per la qual s'estableix el Pla d'Acció per a la Conservació d'Elasmobranquis a les Illes Balears

La Direcció General de Pesca de la Conselleria de Agricultura, Pesca i Medi Natural vol iniciar el procediment d'elaboració d'una Ordre per la qual s'estableix el Pla d'Acció per a la Conservació d'Elasmobranquis a les Illes Balears.

Amb la finalitat de donar compliment a l'article 133.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, es posa a disposició de la ciutadania, dels subjectes i de les organitzacions més representatives potencialment afectades per la futura norma, la informació relacionada amb els aspectes següents:

A) Problemes que es pretenen solucionar

Des dels anys 50 del segle XX, a totes les mars del món s'està produint un ràpid declivi de les poblacions de peixos cartilaginosos, que són especialment vulnerables a l'increment de la taxa de mortalitat per pesca a causa de la seva biologia conservadora. A les Balears, i segons el Llibre Vermell dels peixos de les Illes Balears, de les 56 espècies d'elasmobranquis registrats, 34 (un 60%) estan amenaçades i, d'elles, 17 estan en perill crític o ja s'han extingit a escala regional. Malgrat això, les Balears són un àrea relativament rica en espècies d'aquest grup dins l'àmbit de la Mediterrània occidental.

Habitualment, els taurons i les rajades estan en el vèrtex de les cadenes tròfiques i juguen un paper clau en l'estructura i funcionament dels ecosistemes marins, de forma que el seu declivi pot conduir a conseqüències ecològiques greus, incloent-hi efectes en cascada. No obstant, durant molt de temps aquests animals no han gaudit ni de bona fama entre la població ni de l'interès dels científics i els gestors pesquers, de manera que aquest paper clau no fou reconegut quan les poblacions encara eren importants i tal volta se n'hauria pogut evitar el declivi.

No obstant, és possible implementar mesures per ajudar els elasmobranquis i, de retruc, millorar l'estructura i el funcionament dels sistemes naturals litorals i de les pesqueres. Per això, i en línia amb el compromís del Govern de les Illes Balears amb la conservació marina, s'elabora l'Ordre del Pla d'Acció per a la Conservació d'Elasmobranquis a les Illes Balears.

B) La necessitat i oportunitat d'aprovar-la

A les Illes Balears, on la pressió pesquera s'ha reduït significativament durant els darrers 40 anys, tenim l'oportunitat de revertir, tot i que sigui parcialment, la minva dels condriactis: De fet, en aquesta dècada s'han registrat augments significatius de les captures de rajades i també s'han incrementat notablement les observacions d'algunes de les espècies protegides, com *Gymnura altavela* o *Pteromylaeus bovinus*. També ha canviat la sensibilitat de la societat balear cap a la mar, i una part important de la població ja no veu els peixos únicament des d'un punt de vista gastronòmic.

Cal remarcar també que, tot i que la pesca és un factor clau, no és l'únic responsable de la regressió dels peixos cartilaginosos: altres amenaces com la contaminació, la degradació de l'hàbitat i els efectes del canvi climàtic també hi tenen un pes considerable.

El setembre de 2024 la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural va engegar l'Estratègia Balear de Conservació de Taurons i Rajades, mitjançant la celebració de la primera reunió d'un grup d'experts en la matèria, en la que participaren una vintena de persones entre científics, gestors, conservacionistes i pescadors. La reunió va concloure amb una proposta de mesures en favor dels condriactis de la Mar Balear, que, per ser realment efectives, requereixen d'un pla i d'una estructura de gestió sòlida i consolidada.

Així mateix, el Llibre Blanc sobre la governança de la Unió Europea ja posa de manifest la importància de la participació de la ciutadania per legitimar les decisions de les administracions i empara la demanda d'una gestió més participativa que inclogui els diferents agents socials, d'aquí que una de les funcions més importants de la nova ordre és crear un òrgan de consulta permanent en matèria de peixos elasmobranquis. La cogestió, com a sistema de gestió pesquera, està validada en múltiples casos d'èxit tant a nivell europeu com mundial, i ja s'està prenent seriosament en consideració per diferents òrgans de la Unió Europea.

Aquests arguments posen de manifest que la implementació d'un Pla d'Acció per a la Conservació d'Elasmobranquis a les Illes Balears és una mesura necessària que contribuirà a la millora de la conservació i gestió de les poblacions d'aquests peixos a les Illes Balears.

C) Els objectius de la norma

- Posar en valor i afavorir la recuperació de les poblacions de taurons i rajades de les Illes Balears, mitjançant cinc línies d'acció diferents (informació, seguiment, mitigació, conservació i vigilància).
- Donar oficialitat al Grup d'Experts en Taurons i Rajades com a òrgan de consulta de la Conselleria en matèria de conservació i gestió de les poblacions d'elasmobranquis a les Illes Balears

D) Les possibles solucions alternatives reguladores i no reguladores

La Direcció General de Pesca considera que, per a l'adopció d'una norma per establir un Pla d'Acció per a la Conservació d'Elasmobranquis a les Illes Balears, s'ha d'optar per la redacció d'una ordre, atès que es tracta d'un desenvolupament del Decret 91/1997, de 4 de juliol, de protecció dels recursos marins de la CAIB.

E) Antecedents normatius

- Llei 6/2013, de 7 de novembre, de pesca marítima, marisqueig i aqüicultura a les Illes Balears.
- Decret 91/1997, de 4 de juliol, de protecció dels recursos marins de la CAIB.

Palma, 10 de setembre de 2025

El director general

Antonio M. Grau Jofre